

Ärkebiskop Birger (Gregersson) i Uppsala tillskriver (generalkonfessorn Peter Olofsson i Vadstena kloster) och tackar för en tillsänd legend om den heliga jungfrun och ber brevmottagaren att vid lämplig tidpunkt skicka hela officiet om den heliga jungfrun. Vidare tackas för ett nyligen tillsänt brev, vari nämns en uppenbarelse som den framlidna fru Birgitta (Birgersdotter) haft angående detta officium. När det gäller författandet av rimofficiet ("composicionem hystorie") om fru Birgitta, vilket utfärdaren redan skickat till mottagaren, utom mässofficiet som nu översänds – med undantag för sekvensen som skickades omkring passionssöndagen med Arvid Djäken – vill ärkebiskopen inte att hans eget skarpsinne skall tillskrivas förtjänsten av detta, utan lovprisar Herren som givit sin hjälp tack vare jungfru Marias och fru Birgittas förböner. Vidare påtalar utfärdaren att han funnit två felaktigheter i det rimofficiet som tillsänts brevmottagaren. Det ena felet återfinns i prologen (det vill säga första läsningen) och det andra i slutet av nionde läsningen, där dagen för (Birgittas) translation till Vadstena kloster omnämns. Enligt herr Karl ägde denna ej rum den 1 augusti utan i juli månad; brevmottagaren ombeds korrigerera detta personligen och meddela translationsdagen för utfärdaren, så att han kan korrigerera sina egna lägg. Dessutom skickar ärkebiskopen tillbaka ett lägg innehållande mirakler, beseglat med utfärdarens sigill och försett med notariatsmärke. Brevmottagaren ombeds skicka rimofficiet tillsammans med mässofficiet till biskopen (Tomas Johansson) i Växjö, för att denne, som är utfärdarens lärare och herre, skall korrigerera det som behöver rättas till. Vidare ombeds mottagaren och herr Birger (Ulfsson) att rekommendera utfärdaren till herr Alfonso, tidigare biskop av Jaén, när de skriver till denne. Ärkebiskopen säger sig vara redo att beredvilligt lyda dennes anmaningar. Slutligen uppmanas brevmottagaren att ha tilltro till de ord som brevisaren Karl på utfärdarens vägnar meddelar mottagaren och herr Birger (Ulfsson).

Utfärdaren beseglar med sitt sekret.

Avskrift i Vadstena klostrets stora kopiebok, hs A 20, fol. 58v, Sv. Riksarkivet.

Tryckt: C. Annerstedt (ed.), SRS III:2 (1871–1876), s. 206; C.-G. Undhagen (ed.), Birger Gregerssons Birgitta-officiet (1960), s. 24–25.

Översättning: C.-G. Undhagen i Upsala Nya Tidnings julnummer 1956, s. 3.

Regest: S. Engström i Kyrkohistorisk årsskrift 1932, s. 273; C.-G. Undhagen (ed.), a.a., s. 27–28.

För identifieringen av brevmottagaren som generalkonfessorn Peter Olofsson se C.-G. Undhagen, a.a., s. 24 not 3.

Angående uppgifter om datum för Birgittas translation till Vadstena, vilka skiljer sig åt i de olika källorna, se A.-M. Jönsson i Kyrkohistorisk årsskrift 1987, s. 37; jfr även not 7 nedan.

Jämför DS nr 9224, 9229 och 9246 med kommentarer.

Desiderata^a in Domino salutacione premissa. Regraciamur vobis multum pro ¹legenda beate Virginis⁻¹ nobis missa rogantes, ut, cum tempus habueritis, nobis ²totum officium de beata Virgine⁻² destinatis. Regraciamur eciam pro missa nuper littera, in qua fit mencio de reuelacione³ facta domine *Birgitte* sancte memorie super hystoria⁴ supradicta / et benedictus sit Deus, qui in nobis misericordiam suam misericorditer adimpleuit / Composicionem autem hystorie de domina *Birgitta*, quam vobis misimus vsque ad officium misse, quod nunc mittimus, excepta sequencia, quam vobis cum quodam Aruido Diekn misimus circa dominicam Passionis, nostro non ascribatis ingenio, sed glorificemus Dominum, qui propter intercessionem beatissime virginis Marie et domine *Birgitte* gratiam ministravit. Vnde sciatis, quod in hystoria predicta vobis missa duplicem reperimus defectum, quorum vnus est in prologo, jbi ⁵”hee sunt tres propagines” etcetera – nam sic debet scribi – ”crescentes paulatim in gemmas gemine caritatis. Hee sunt gemme preciosissime, quibus veri Daud dyadema”⁻⁵ etcetera. Nam ibi gemma recipitur pro geminacione,^b que fit in vite, et non pro materialibus gemmis / Secundus defectus est circa finem none leccionis, vbi fit mencio de die translacionis ad monasterium Watzstena. Nam, sicut dixit nobis dominus Karolus,⁶ non translata fuit prima die mensis Augusti sed in mense Julij⁷, et ideo hoc personaliter corrigatis

rescribentes nobis diem translacionis predicte, vt nos eciam quaternos⁸ nostros corrigere valeamus. Remittimus vobis quaternum miraculorum cum subscripcione notarij nostro sigillo sigillatum rogantes, ut hystoriam sepedictam vna cum officio misse mittetis domino nostro Vexionensi,^c ut ipse, qui noster magister est et dominus, corrigere valeat corrigenda. Preterea placeat vobis et domino *Birgero* inter alia, que scribere intenditis venerabili patri domino Alphonso, olim episcopo *Yenensi*, recommendare sibi personam nostram. Nam vere, si aliqua nobis mandare voluerit, parati erimus cum omni promptitudine ipsius monitis obedire / Ceterum credatis verbis exhibitorispresencium Karoli, que vobis et domino *Birgero* retulerit nostro nomine, ac si vobis in persona propria loqueremur, jn Domino diu et feliciter valituri. Scriptum apud Arnø feria secunda proxima post dominica Quasimodogeniti, nostro sub secreto.

Birgerus prouidencia diuina archiepiscopus Vpsalensis.

^a Correctorium officii tillagt med annan hand i övre marginalen. ^b D.v.s. germinacione; se C.-G. Undbagen (ed.), *Birger Gregerssons Birgitta-officium* (1960), s. 25 not 2. ^c Vexionensi utan avstavningsstecken vid radskifte.

¹⁻¹ Härmed avses sannolikt den s.k. *Sermo angelicus*, vilken ingår i den av brevmottagaren Peter Olofsson sammanställda *Cantus sororum*; se C.-G. Undbagen, a.a., s. 24 not 4. Ang. *Sermo angelicus* och *Cantus sororum* se vidare S. Eklund (ed.), *Sancta Birgitta, Opera minora II. Sermo angelicus* (1972) respektive V. Servatius, *Cantus sororum. Musik- und liturgiegeschichtliche Studien zu den Antiphonen des birgittinischen Eigenrepertoires nebst 91 Transkriptionen* (1990). ²⁻² D.v.s. *Cantus sororum*. ³ Härmed avses troligen någon av uppenbarelserna i *Extrav.* 5-8; jfr C.-G. Undbagen, a.a., s. 24 not 4. ⁴ Om *Birger Gregerssons* bruk av ordet 'historia' som synonym till 'officium', se brev (1376) 13/3 (DS nr 9224) not 1 med där angivna referenser. ⁵⁻⁵ Se C.-G. Undbagen, a.a., s. 186 §§ 5-7; jfr *Vulg. Gen.* 40,9 ff. ⁶ Skall troligen identifieras med brevisaren som nämns i slutet av brevet; jfr C.-G. Undbagen, a.a., s. 25 not 4. ⁷ Jfr *Birgitta-officiets* text där translationen till *Vadstena* uppges ha ägt rum den 12 juli; se C.-G. Undbagen, a.a., s. 224 § 38. Jfr även *Jönsson*, a.a., s. 37. ⁸ D.v.s. 'lägg bestående av fyra dubbelblad', se *GMLS: quaternus*.